

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 48/2016)

София, 7 декември 2016 г.

Съдържание

1	Проведени основни селскостопански мероприятия към 01.12.2016 г.	3
1.1	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	3
1.2	Реколта от пролетници.....	4
1.4	Трайни насаждения и етерично-маслени култури	5
2	Есенна кампания	7
3	Външна търговия с основни земеделски култури.....	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци.....	9
4	Цени	9
4.1	Зърнени и маслодайни култури	9
4.2	Плодове и зеленчуци.....	10
	Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица, проведени основни селскостопански мероприятия и хода на есенната сеитба по области	12

Забележка: *Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.*

1 Проведени основни селскостопански мероприятия към 01.12.2016 г.

1.1 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

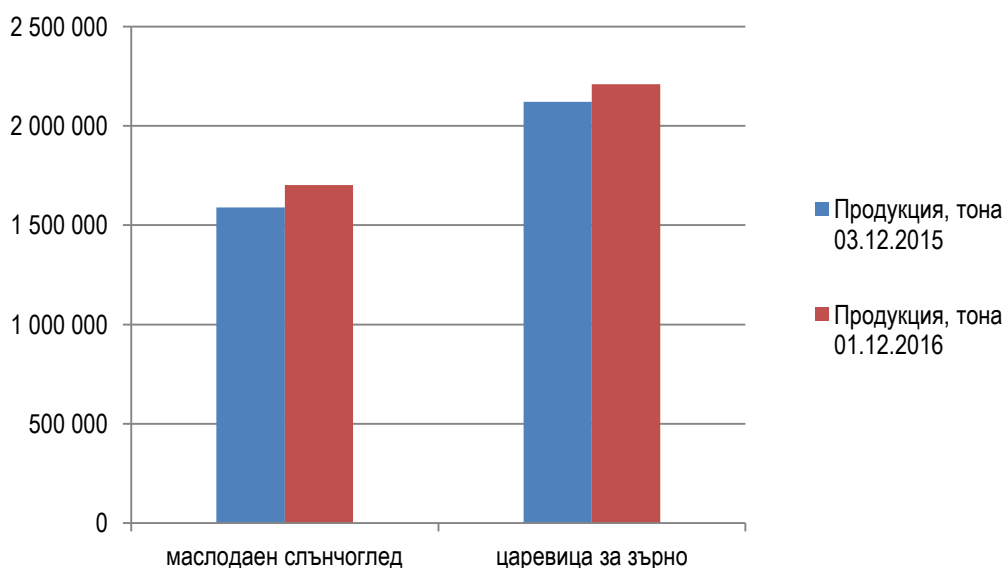
По оперативни данни, към 01.12.2016 г. са прибрани 1 701,1 хил. тона маслодаен слънчоглед и 2 210,2 хил. тона царевица за зърно – съответно със 7% и 4,2% повече спрямо отчетеното по същото време на 2015 г. И при двете култури увеличението на производството е свързано главно с нарастване на средния добив от декар, при относително запазване на размера на реколтираните площи около миналогодишното ниво.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 01.12.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

	01.12.2016					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	% реколтирани площи	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед	7 606 470	7 605 861	99,99%	1 701 094	224	0,2%	0,5%	7,0%	6,7%
царевица за зърно	4 227 504	4 192 135	99,2%	2 210 186	527	-0,5%	-0,4%	4,2%	4,6%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ
Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

Продукция от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 01.12.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

1.2 Реколта от пролетници

Оперативните данни към 01.12.2016 г. сочат ръст на производството на домати и дини съответно с 4,2% и 16,7% на годишна база, докато продукцията от пипер, картофи и пъпеши намалява с между 2,8% и 9,6%.

При средния добив от пипер, пъпеши и дини се отчита повишение с между 9,8% и 13,8% спрямо същия период на 2015 г., а при този от домати и картофи – леко понижение, съответно с 0,7% и 3,1%.

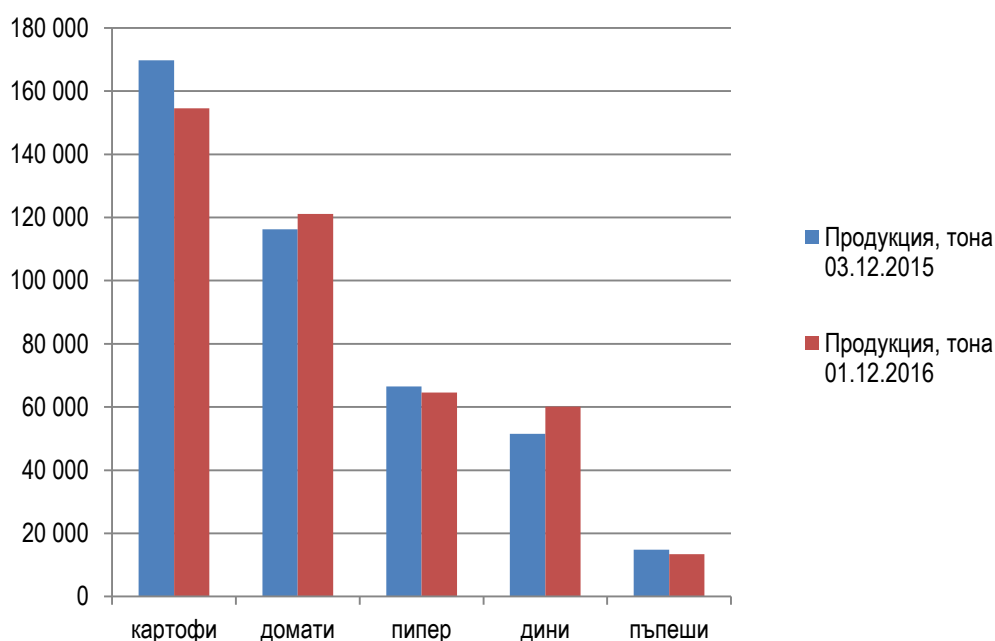
Реколта от пролетници към 01.12.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

	01.12.2016				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	120 621	116 351	154 607	1 329	-3,2%	-5,9%	-8,9%	-3,1%
домати	44 721	44 713	121 132	2 709	-3,6%	4,8%	4,2%	-0,7%
пипер	39 103	39 087	64 624	1 653	-12,0%	-11,6%	-2,8%	9,8%
дини	30 492	30 479	60 147	1 973	2,4%	2,5%	16,7%	13,8%
пъпеши	13 418	13 413	13 435	1 002	-20,0%	-20,0%	-9,6%	13,1%
фасул	34 118	33 928	4 649	137	10,7%	11,4%	14,8%	3,0%
градински грах	19 123	17 193	6 520	379	30,7%	18,9%	20,2%	1,1%
леща	19 402	19 402	2 527	130	19,0%	19,0%	18,0%	-0,8%
соя	145 258	144 424	18 616	129	-48,8%	-47,3%	-46,3%	2,4%
ориз	100 376	96 611	59 568	617	-10,3%	-13,6%	-21,9%	-9,5%
овес	107 717	97 717	21 536	220	-17,3%	-22,1%	-18,9%	3,8%
сорго	28 981	24 903	5 993	241	-31,7%	-37,9%	-42,8%	-7,7%
шарен слънчоглед	79 222	73 392	13 477	184	-31,7%	-32,7%	-21,0%	17,9%
царевица силажна	168 275	168 075	375 849	2 236	-9,5%	-7,3%	15,2%	24,3%
пролетен ечемик	30 976	30 976	9 177	296	-66,7%	-64,3%	-63,7%	1,4%
фуражен грах	104 419	103 303	40 187	389	27,9%	33,4%	26,0%	-5,6%
захарно цвекло	883	883	1 283	1 453	4104,8%	8730,0%	42666,7%	384,3%
памук	35 573	25 120	2 331	93	89,6%	38,0%	104,7%	47,6%
лен	900	825	61	74	-12,2%	-19,5%	-24,7%	-6,3%
тютюн ориент.	48 915	48 915	6 679	137	-31,9%	-31,9%	-29,5%	3,8%
тютюн Бърлей	6 110	6 110	981	160	-39,5%	-39,5%	-63,4%	-39,6%
тютюн Вирджиния	36 578	36 578	6 117	167	-18,7%	-18,7%	-18,0%	0,6%

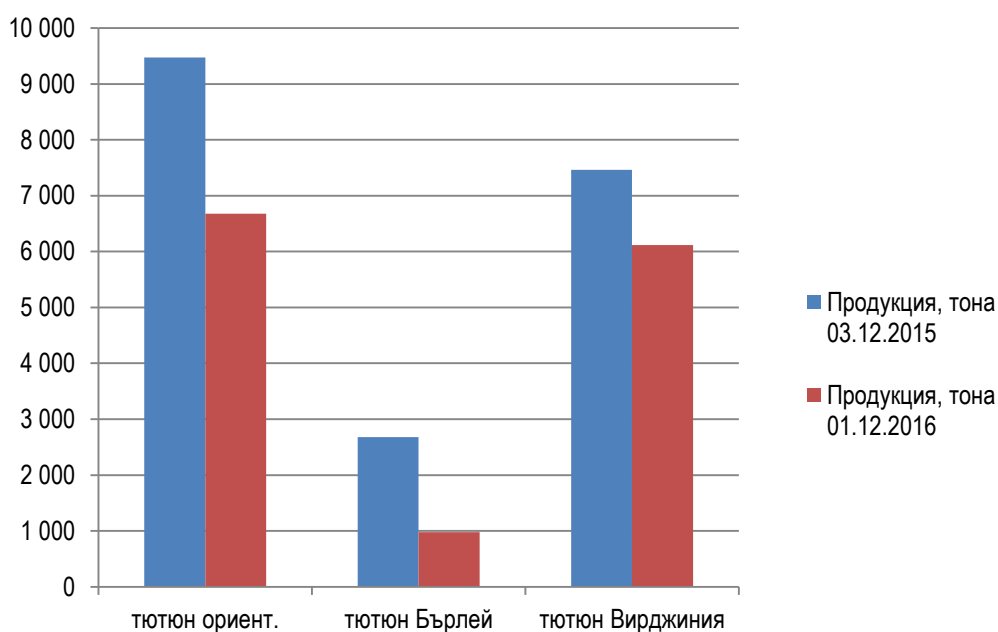
Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

* Няма данни

Продукция от основни пролетници - зеленчукови култури към 01.12.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

Продукция от основни сортове тютюн към 01.12.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

1.4 Трайни насаждения и етерично-маслени култури

Според оперативните данни към 01.12.2016 г., производството на повечето основни овощни видове е под отчетеното по същото време на 2015 г., основно поради намаление на средните добиви от декар. По-значително понижение се наблюдава при продукцията от череша и круши съответно с 22% и 19,9%, а по-умерено – при тази от сливи, праскови, ябълки и вишни - с между 5,4% и 13,7%. Същевременно, производството на ягоди, кайсии и малини нараства в рамките на 1,4% - 13,7%.

На този етап производството на десертни и винени лозя е съответно с 13,1% и 18,4% под нивата отпреди една година, в резултат от намаление както на реколтираните площи, така на средните добиви.

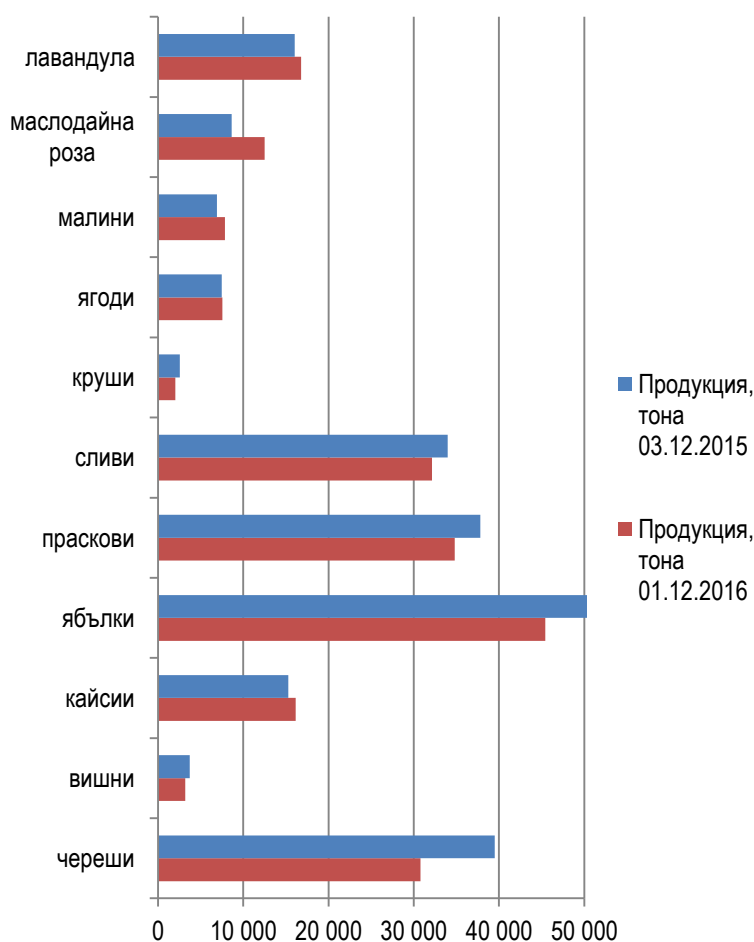
Продукцията от маслодайна роза бележи ръст от 44,5% на годишна база, а тази от лавандула - от 4,7%.

Реколта от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 01.12.2016 г., сравнено със същия период на 2015 г.

	01.12.2016				Изменение на годишна база, %			
	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)	Плододаващи площи (дка)	Реколтирани площи (дка)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
череша	77 716	72 902	30 802	423	2,2%	-2,8%	-22,0%	-19,7%
вишна	13 684	11 225	3 213	286	3,8%	-3,7%	-13,7%	-10,3%
кайсии	28 501	26 723	16 131	604	2,7%	2,1%	5,5%	3,4%
ябълки	49 264	47 402	45 426	958	1,4%	0,4%	-11,1%	-11,5%
прааскови	42 489	42 351	34 821	822	-1,4%	-1,6%	-7,9%	-6,5%
сливи	62 068	60 950	32 152	528	-3,6%	-1,0%	-5,4%	-4,3%
круши	4 376	4 167	2 041	490	-2,6%	-4,7%	-19,9%	-16,0%
ягоди	10 256	10 055	7 565	752	-5,1%	-5,7%	1,4%	7,4%
малини	17 468	16 792	7 851	468	17,6%	14,6%	13,7%	-0,6%
маслодайна роза	32 875	32 875	12 510	381	-0,3%	-0,3%	44,5%	44,9%
лавандула	53 494	52 448	16 774	320	5,8%	5,9%	4,7%	-1,2%
лозя винени	508 504	498 478	261 037	524	-5,4%	-4,6%	-18,4%	-14,4%
лозя десертни	49 865	49 255	26 383	536	-2,2%	-3,3%	-13,1%	-10,1%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

**Производството от трайни насаждения и етерично-маслени култури към 01.12.2016 г.,
сравнено със същия период на 2015 г.**

2 Есенна кампания

Според оперативните данни към 01.12.2016 г., предсеитбена подготовка е извършена на 14 534 802 дка, а дълбока оран – на 8 301 232 дка, при съответно 14 721 097 дка и 9 061 407 дка година по-рано.

Като цяло, към този момент сеитбата на основните есенни култури се движи с по-бавен темп спрямо миналата година, като изоставането е от 3,2% при пшеницата до 22,1% при ечемика. Ръст на засетите площи на годишна база се регистрира единствено при маслодайната рапица – с 9,6%.

**Засети площи с есенници към 01.12.2016 г.,
сравнено със същия период на 2015 г., дка**

Култура	03.12.2015	01.12.2016	Изменение, %
пшеница	10 833 593	10 486 095	-3,2%
ечемик	1 628 205	1 267 729	-22,1%
маслодайна рапица	1 671 999	1 831 779	9,6%
ръж	57 312	53 775	-6,2%
тритикале	129 481	121 736	-6,0%

Източник: оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

3 Външна търговия с основни земеделски култури

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик и рапица (пазарна година, стартираща през м. юли)

През последната седмица през Пристанище Варна (откъдето обикновено се осъществява основна част от износа на зърнени и маслодайни култури¹) са изнесени 53,9 хил. тона пшеница и 23,2 хил. тона рапица, докато експорт на ечемик не е реализиран. В сравнение със същия период на предходната маркетингова година, износът на пшеница нараства с 29,6%, а този на рапица - над три пъти. От друга страна, експортът на ечемик през порта изостава с 93,4% на годишна база.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	04.07. – 04.12.2015	04.07. – 04.12.2016	Изменение
пшеница	877 760	1 137 200	29,6%
ечемик	91 846	6 035	-93,4%
рапица	70 207	216 457	208,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

От началото на настоящата пазарна година до момента през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1, са изнесени 11,8 хил. тона пшеница (9,5 хил. тона през последната седмица), а експорт на ечемик и рапица все още не е реализиран.

Основни зърнени и маслодайни култури - царевица и слънчоглед (пазарна година, стартираща през м. септември)

През последната седмица на Пристанище Варна не са преминавали товари с царевица и слънчоглед за износ. Общо за периода 01.09. – 04.12.2016 г., износът на царевица и слънчоглед през порта е съответно с 38% и 49,3% по-малко спрямо същия период на предходната година.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	01.09. – 04.12.2015	01.09. – 04.12.2016	Изменение
царевица	273 635	169 528	-38,0%
слънчоглед	106 276	53 901	-49,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

От началото на 2016/17 пазарна година не е отчетен износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевица и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

Информацията за общия износ на основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 45/2016, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за търговията през месец септември 2016 г.

Вносът на зърнени и маслодайни култури традиционно е ограничен, като от 01.07.2016 г. до 04.12.2016 г. не е осъществяван такъв през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

3.2 Плодове и зеленчуци

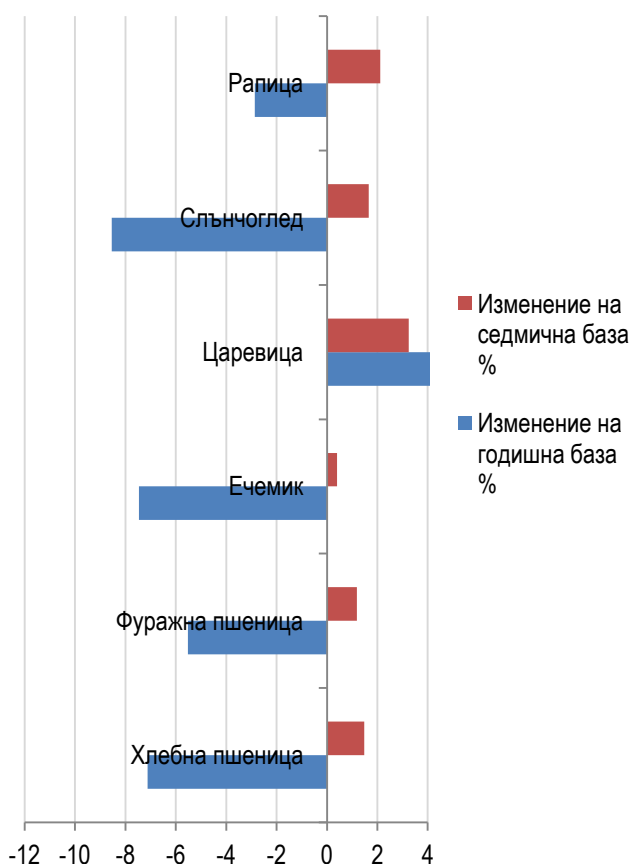
Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 45/2016, ще бъде направена след публикуване на официални данни от Националния статистически институт за търговията през месец септември 2016 г.

4 Цени

4.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 30.11.2016 г. средните изкупни цени на основните зърнени и маслодайни култури бележат леко повишение за втора поредна седмица. При отделните култури увеличението е в рамките на 0,4% - 3,2% на седмична база, най-съществено при царевицата.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 30.11.2016 г.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 30.11.2016 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2015 г., лв./тон без ДДС

	02.12.2015	23.11.2016	30.11.2016	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	295	270	274	-7,1	1,5
Фуражна пшеница	272	254	257	-5,5	1,2
Ечемик	268	247	248	-7,5	0,4
Царевица	272	277	286	5,1	3,2
Слънчоглед	738	664	675	-8,5	1,7
Рапица	697	663	677	-2,9	2,1

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХ

Като цяло, изкупните цени на основните зърнени и маслодайни култури продължават да се движат под нивата отпреди една година. Намалението на годишна база е в границите от 2,9% до 8,5%, най-чувствително при слънчогледа. Изключение прави изкупната цена на царевичката, която е с 5,1% по-висока спрямо същия период на 2015 г.

4.2 Плодове и зеленчуци

Към 02.12.2016 г. средните цени на едро на десертно грозде, картофи и оранжерийни домати се повишават с между 4,5% и 11,3% на седмична база, докато тези на ябълки и вносни домати се понижават съответно с 0,9% и 11,2%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 02.12.2016 г., сравнено с предходната седмица и със същия период на 2015 г., лв./кг

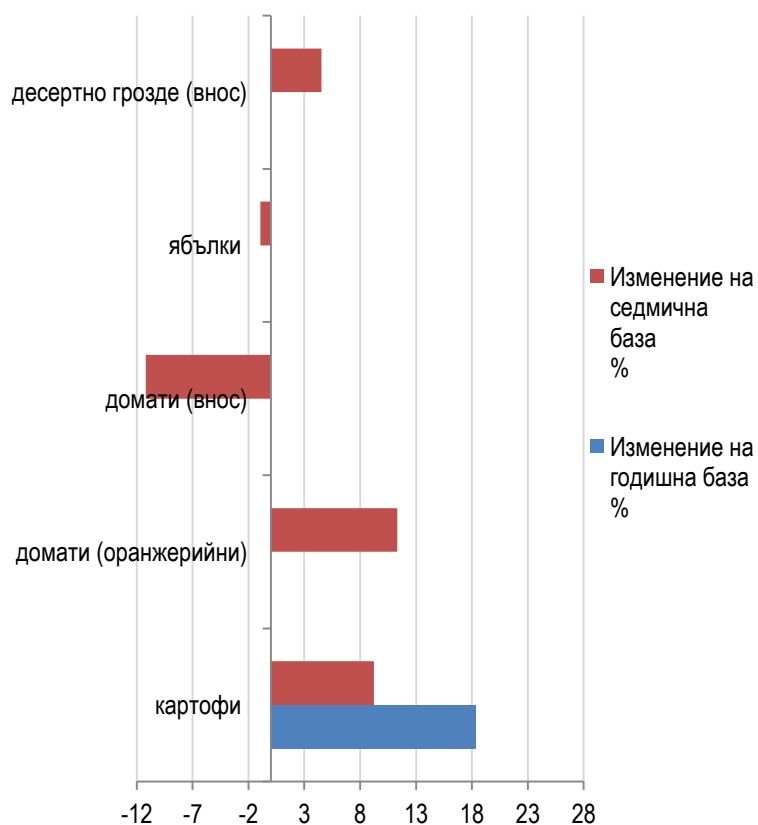
	04.12.2015	25.11.2016	02.12.2016	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,60	0,65	0,71	18,3	9,2
домати (оранжерийни)	1,67	1,50	1,67	0,0	11,3
домати (внос)	*	1,25	1,11	-	-11,2
пипер (зелен)	*	1,35	*	-	-
дини	*	*	*	-	-
пъпеши	*	*	*	-	-
череша	*	*	*	-	-
ябълки	1,05	1,06	1,05	0,0	-0,9
праскови	*	*	*	-	-
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде (внос)	*	2,20	2,30	-	4,5

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХ

* Няма данни

В сравнение със същия период на 2015 г., картофите поскъпват с 18,3% на едро, докато цените на оранжерийните домати и ябълките са без промяна.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 02.12.2016 г.**

Приложение – справки за реколтата от слънчоглед и царевица, проведени основни селскостопански мероприятия и хода на есенната сеитба по области

Справка за хода на жътвата

Справка за реколтата от слънчоглед

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	1240	0	1240	100.00%	123	99
Бургас	340580	0	340580	100.00%	56432.2	166
Варна	404396	0	404396	100.00%	84256.1	208
Велико Търново	485556	0	485556	100.00%	132603.87	273
Видин	395520	0	395520	100.00%	88784	224
Враца	432065	1372	430693	100.00%	112556	261
Габрово	33280	151	33129	100.00%	5704	172
Добрич	810885	0	810885	100.00%	219309.5	270
Кърджали	2150	0	2150	100.00%	272.4	127
Кюстендил	9055	0	9055	100.00%	1531.6	169
Ловеч	133336	0	133336	100.00%	27176	204
Монтана	349255	0	349255	100.00%	79107	227
Пазарджик	58880	0	58880	100.00%	7964	135
Перник	50385	0	50385	100.00%	7223	143
Плевен	745708	0	745708	100.00%	212689.5	285
Пловдив	238937	1200	237737	100.00%	32001.45	135
Разград	247020	1727	245293	100.00%	60159	245
Русе	456149	275	455265	99.87%	110322.07	242
Силистра	368162	543.4	367618.6	100.00%	93369.29	254
Сливен	227100	100	227000	100.00%	34192	151
Смолян		0				
София-град	58139	0	58139	100.00%	12017	207
София	95140	0	95140	100.00%	15912	167
Стара Загора	420241	0	420241	100.00%	75494.76	180
Търговище	237865	0	237865	100.00%	50258.36	211
Хасково	343090	0	343090	100.00%	53730.05	157
Шумен	309718	263	309455	100.00%	66572	215
Ямбол	360743	2493.5	358249.4	100.00%	61334	171
ОБЩО	7614595	8125	7605861	99.99%	1701094.2	224

Справка за реколтата от царевица

Област	Засети площи	Пропад- нали площи	Реколти- рани площи	% на реколт. площи	Произ- водство	Среден добив
	дка	дка	дка	%	тона	кг/дка
Благоевград	8940	0	8940	100.00%	2277	255
Бургас	15750	0	15750	100.00%	5902.2	375
Варна	158245	0	158245	100.00%	65122.8	412
Велико Търново	310617	0	310617	100.00%	177083.4	570
Видин	124485	0	123385	99.12%	58065	471
Враца	378066	0	374530	99.06%	177660	474
Габрово	81800	4185	75685	97.51%	30308	400
Добрич	961717	0	961717	100.00%	523089	544
Кърджали	1805	0	1805	100.00%	541	300
Кюстендил	3175	0	3175	100.00%	997.2	314
Ловеч	106153	0	106153	100.00%	45160	425
Монтана	161127	0	161127	100.00%	87142	541
Пазарджик	10790	0	10790	100.00%	7129	661
Перник	6507	0	6457	99.23%	2131.9	330
Плевен	689894	0	689894	100.00%	432418	627
Пловдив	60240	0	60240	100.00%	37217.52	618
Разград	183360	59	183301	100.00%	71200.6	388
Русе	245408	0	245408	100.00%	141724.52	578
Силистра	269510	57.62	269452.38	100.00%	134381.51	499
Сливен	42300	0	42300	100.00%	35785	846
Смолян	735	0	735	100.00%	159.7	217
София-град	32261	0	19774	61.29%	8154.75	412
София	28726	0	13990	48.70%	4835	346
Стара Загора	49059	171.4	48887.6	100.00%	19548.44	400
Търговище	103441	0	103441	100.00%	41552.92	402
Хасково	14250	0	14250	100.00%	10432.5	732
Шумен	175758	1140	173088	99.12%	86972	502
Ямбол	8998	0	8998	100.00%	3195	355
ОБЩО	4233117	5613	4192135	99.16%	2210186	527

Справка за предсеитбената подготовка и дълбоката оран

Област	Предсеит- бена подготовка (дка)	Предсеитбено торене			Дълбока оран (дка)
		Р (дка)	N (дка)	К (дка)	
Благоевград	38850				
Бургас	975074	108525	155275	66133	240790
Варна	815346	622854	445211	196761	411813.02
Велико Търново	815301	373140	401320	332000	430774
Видин	415200				210000
Враца	737161	36062	19906	19906	440297
Габрово	76500				38830
Добрич	1421211	150000	289900	150000	1804608
Кърджали	4900	400	400	400	1250
Кюстендил	75060	8500	4600	4600	35270
Ловеч	259230	180245	182945		
Монтана	442550	181000	426960	35000	117100
Пазарджик	163820				115980
Перник	176120	9100	9100		48850
Плевен	1219741	694795	693735	688765	744319
Пловдив	632075	152100	152100	152100	123260
Разград	666624	400410	494810	22400	493650
Русе	701953	516602	701953	349941	732509
Силистра	691097	691097	691097	691097	658480
Сливен	532900	264500	343000	165500	185800
Смолян					
София-град	88010				15090
София	210582				8600
Стара Загора	808572	190152	138187	14500	327168
Търговище	426874	350097	329497	140457	221674
Хасково	436300	18450	8450	11450	96170
Шумен	762593	345530	460265	173490	372230
Ямбол	941158	137212	137212	137212	426720
ОБЩО	14 534 802	5 430 771	6 085 923	3 351 712	8 301 232

Справка за хода на есенната сеитба

Област	Засети площи с пшеница (дка)	Засети площи с ечемик (дка)	Засети площи с ръж (дка)	Засети площи с тритикале (дка)	Засети площи със зимна маслодайна рапица (дка)
Благоевград	25010	1300	1730	1800	2980
Бургас	606524	138700	1320	1250	221690
Варна	594225.15	88274.14		25	72501
Велико Търново	643137	69946	50	1437	90854
Видин	344430	30200		1400	27960
Враца	497125	20991	70	930	61975
Габрово	44030	6650		300	6700
Добрич	1212891	28771		3020	170090
Кърджали	3450	720		100	
Кюстендил	48369	4220	5105	830	14740
Ловеч	182165	22950		450	43963
Монтана	363174	30550		1380	45610
Пазарджик	111750	17510	10670	11370	7490
Перник	148328	5395	100	690	19700
Плевен	806671	144780	600	544	198012
Пловдив	488505	35554	11540	32670	44240
Разград	484688	62727		660	117349
Русе	550652	55122		307	94482
Силистра	480870	43952		3250	92625
Сливен	377400	87400	1250	6350	57200
Смолян					
София-град	58371	14034		840	14315
София	163162	10062	5350	6145	7598
Стара Загора	545368	84918	15990	17811	92795
Търговище	328681	39530		5187	53476
Хасково	255250	43550		11890	45570
Шумен	454245	84164		6320	69330
Ямбол	667624	95759		4780	158534
ОБЩО	10 486 095	1 267 729	53 775	121 736	1 831 779